

BYLO NEBYLO - 3

Pondělí, 07 leden 2013

Švédský stál vybraných událostí, jak šly dájíjinami. Dobrý den pro smrt nákolika italských velikan. Ale všichni se došli vysokého věku, takže to zas tak smutný není :-)). Menu pro 8. leden: cesta na východ, otec renesance, a přece se toí, prokletá báseň, love me tender, nevyhlášená válka, návrat Alberta Einsteina, Velká bratrská pomoc, Spejbl a Hurvínek, statistika nuda je..

1324 – země Marco Polo, benátský kupec, který došel do Číny a zase zpátky a v Janovském vězení si krátil dlouhou chvíli sepsáním svých memoár, z nichž pak po mnoho desetiletí i století šerpali druzí poučení a inspiraci. Těba Kryštof Kolumbus, akorát, že do té Asie vyrazil pak opačným směrem.

1337 – země Giotto di Bondone, italský malíř a architekt. Narodil se na sklonku gotiky jako syn chudého zeměděle. Šel dlouho a plodně, takže po sobě zanechal v Itálii nejednu stopu - v Římě, Padově, Neapoli, Florencii... Poměrně revolučně maloval obrazy jako „přiblížení“ s náznakem perspektivy. Jako první malíř věc z postavy zezadu a z profilu. Táhl mu na semdesátku, když byl povolán do Florencie, aby „práce, které se provádějí ve městě Florencii, byly provedeny co nejdokonaleji, což by nebylo možné, kdyby je nevedl vynikající a zkušený mistr. A protože v celém světě nelze najít lepšího, než je mistr Giotto di Bondone, budiž ve své rodném městě zván Magnus Magister a jako takový také veřejně uznáván.“ Zvonice u katedrály Santa Maria del Fiore, k níž vypracoval plány a položil základní kámen, je krásná krásná krásná...

1642 – země Galileo Galilei, toskánský astronom, filozof a fyzik. All inclusive, jak bylo v těch dobách zvykem. Následovník Mikuláše Koperníka, současník Tycho Brahe a Johannes Kepler. Zpřesobil první vědeckou revoluci, i přesto, že větu „A přece se toí“, nikdy nevěkl. Zdokonalil dalekohled, jako první s ním pozoroval oblohu, dokázal, že padající tělesa valí se přemětně zvěšující svou rychlost nezávisle na jejich hmotnosti. O 400 let později jsem to vtoukala do hlavy 7.C a nevěšili :-)

Na základě svých pozorování došel k názoru, že Koperník má s heliocentrickým systémem pravdu a napsal knihu Rozhovor o dvou největších světových soustavách. Pojal ji tak trochu beletristicky, vytvořil fiktivní diskutéry, abychom laskavějším a živou formou přiblížili pravdu o zákonech vesmíru a existence nebeských těles. A to byla vážná chyba. Jedním z diskutérů byl totiž Galilei, fanda Koperníka, druhým vzdělaný šlechtic Sargedo bez vyhraněného názoru na problém a tímto trouba Simplicio – Prošápek, zastánce Ptolemaiova systému. A v tomhle Proškovi se poznal papež Urban VIII. A dost se urazil. Dokud ještě nebyl papežem Urbanem, ale kardinálem Maffeo Barberinim, býval Galileiovým blízkým přítelem. Někdy je ale ješitnost věšící než přátelství Ušá dává se Galileovi dostalo varování, že nemá Koperník vytahovat příměškovat na světlo, a už věc ne bez slova „hypotéza“. Galileo to tak nějak víceméně dodržel a zároveň spoléhal na svou reputaci a vlivné přátele. S tím nevlivným šlechticem si to ovšem rozlil, takže když si ho r. 1633 pozvala podruhá římská inkvizice, kobereček, neměl šanci. Odsoudili ho, donutili posypat si hlavu popelem, popřít svá vědecká poznání a zavázat ho do životního domácího vězení.

Až o sto let později zrušila římskokatolická církev zákaz výkladu Koperníkova učení, Galileovy knihy byly na i dokonce do roku 1835.

Bádání o prábníhu procesu s Galileem začalo v sedmdesátých letech předešlého století a zasloužil se o něj zčásti Napoleon Bonaparte, který r. 1810 obsadil Řím i Vatikán, oba státy připojil k Francii a z tajného vatikánského církevního archivu dal spisy o Galileovi převést do Paříže. Pak tak nějak rázně měnily majitele, ztrácely se a zase nalézaly nakonec po 30 letech vrátily zpátky do Říma pod podmínkou, že budou zveřejněny.

V roce 1992, 359 let po Galileiově procesu, vydal papež Jan Pavel II. omluvu, v níž ruší výnos inkvizice proti Galileovi Galilei je pohřbený ve Florencii v bazilice Santa Croce. Viděla jsem :-)

1896 – země francouzský prokletý básník a symbolista

Když hledáš blechy svoje,

musím se smát.

Těch listů uprostřed boje!

Mám to však rád.

Žábelky svádá akce,

kdy srdce mé,

ahodno lepší práce,

je vzrušené. 1935 – narodil se Elvis Presley :-)

1940 – vítězstvím Finska a porážkou Rudé armády skončila bitva o Suomussalmi v Zimní válce. Ale jak známo, vyhraná bitva není vyhraná válka...

1942 – narodil se Stephen Hawking, britský matematik a teoretický fyzik

1949 – Vznikla Rada vzájemné hospodářské pomoci. Zakládajícími členy byly Bulharsko, Československo, Maarsko, Polsko, Rumunsko a Sovětský svaz. Během roku 1989 její činnost postupně ochabovala a v roce 1990 byla definitivně rozpuštěna. To tak nějak pamatujeme, že :-)

1957 – země Josef Skupa, loutkář

1969 – Vznikl Český statistický úřad. Tak se tu máte pákně, já jdu pro něj zpracovávat pravidelnou roční zprávu. Mára Kosmasová, kde se dalo, tu se dalo, posbírala, zamíchala a předvedla